

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบ(ร่าง)พระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์

เหตุผล

สิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์เป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ที่ทุกกลุ่มวัยควรได้รับความคุ้มครองเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายอนามัยการเจริญพันธุ์ ที่ว่า “คนไทยทุกเพศทุกวัยจะต้องมีอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ดี” และเพื่อเป็นการรองรับสิทธิของประชาชน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๘๐ รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖ ที่บัญญัติให้ “สุขภาพของหญิงในด้านสุขภาพทางเพศและสุขภาพของระบบเจริญพันธุ์ ซึ่งมีความจำเพาะ ชับซ้อน และมีอิทธิพลต่อสุขภาพของหญิงตลอดช่วงชีวิต ต้องได้รับการสร้างเสริมและคุ้มครองอย่างสอดคล้องและเหมาะสม” แต่ด้วยเหตุที่งานอนามัยการเจริญพันธุ์มีขอบเขตกว้างขวาง ตั้งแต่ก่อนเกิดจนถึงสูงวัย และกำลังเผชิญกับสถานการณ์ “เด็กเกิดน้อย แต่ด้อยคุณภาพ” ที่พบชัดเจน คือ แม่ที่อยู่ในวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ควรอยู่ในระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาเป็นผู้รับภาระที่มีคุณภาพของประเทศ มีแนวโน้มสูงขึ้นจากร้อยละ ๑๓.๙๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็น ร้อยละ ๑๕.๕๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ การคลอดในสตรีที่อายุน้อยกว่า ๒๐ ปี มีโอกาสเสี่ยงต่อการคลอดบุตรก่อนกำหนด ทารกน้ำหนักน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัม ซึ่งเป็นผลกระทบต่อการเกิดมาและค่าใช้จ่ายในการรักษา และพบว่า ร้อยละ ๔๖.๘ ของสตรีที่ทำแท้งมีอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี ร้อยละ ๓๐.๐ เป็นสตรีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี รวมทั้งการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ ความเสี่ยงต่อการเกิดมะเร็งปากมดลูก ที่เป็นปัญหาเนื่องจากอายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเร็วขึ้น คือ ระหว่าง ๑๕-๑๖ ปี ฯลฯ เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างประเทศ ที่รัฐบาลไทยได้ร่วมเป็นสมาชิกภาคีโลก ได้แก่ การประชุมระหว่างประเทศเรื่องประชากรกับการพัฒนา (International Conference of Population and Development – ICPD) ที่กรุงโคโร ประเทศอียิปต์ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Form of Discrimination Against Women – CEDAW) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ การประชุมสตรีโลกที่กรุงปักกิ่ง ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ การร่วมลงนามรับรองเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ ๘ ข้อ (Eight Millennium Development Goals – MDGs) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๓ วรรคหนึ่ง(๑) กำหนดให้รัฐบาลต้องจัดทำ

กฎหมายในเรื่องสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐให้แล้วเสร็จในหนึ่งปีนับแต่วันที่แถลงนโยบายต่อรัฐสภา

ดังนั้น จึงควรมีกฎหมายคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ เพื่อวางกรอบและแนวทางในการคุ้มครองสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ การกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินงานที่ต่อเนื่องโดยมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย อันจะนำสู่เป้าหมายอนามัยการเจริญพันธุ์ของประชากรทุกกลุ่มวัย

“สิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์” หมายความว่า สิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลในการตัดสินใจอย่างอิสระเสมอภาคและรับผิดชอบร่วมกันในการเริ่มมีบุตร การเว้นระยะห่างและจำนวนบุตรตลอดจนมีสิทธิได้รับข้อมูลในเรื่องดังกล่าวอย่างถูกต้องครบถ้วนมีคุณภาพและได้มาตรฐาน การเข้าถึงสิทธิดังกล่าวจะต้องเป็นไปโดยอิสระปราศจากการเลือกปฏิบัติหรือถูกบังคับ

“สิทธิทางเพศ” หมายความว่า ความเสมอภาคและความเป็นอิสระในการเลือกวิถีชีวิตทางเพศ การมีความสัมพันธ์เพศด้วยความสมัครใจและปลอดภัย เคารพศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน และรับผิดชอบร่วมกันเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ โดยปราศจากความรุนแรง หรือขัดต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดีของประชาชน

“การปรึกษาและบริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์” หมายความว่า การปรึกษา การให้บริการ และการให้ข้อมูลข่าวสาร แบบผสมผสานในด้านการส่งเสริม ป้องกัน รักษาฟื้นฟู สุขภาพด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ และเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ซึ่งรวมถึงเรื่องอนามัยแม่และเด็ก การวางแผนครอบครัว สุขภาพทางเพศ เพศศึกษา การแปลงเพศ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ การมีบุตรยาก มะเร็งของระบบสืบพันธุ์ วัยรุ่น วัยทอง สูงอายุ และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้รับบริการตัดสินใจได้อย่างมีข้อมูล

“เพศภาวะ” หมายความว่า ภาวะความเป็นหญิงความเป็นชายที่ถูกกำหนดโดยปัจจัยแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมในช่วงเวลาหนึ่งๆ

“วิถีชีวิตทางเพศ” หมายความว่า ความประพฤติการปฏิบัติหรือการมีปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องเพศในช่วงชีวิตของบุคคล

“เพศศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้ในแต่ละช่วงวัยเกี่ยวกับเจตคติ ความรู้และพฤติกรรมทางเพศ เพศภาวะและวิถีชีวิตทางเพศ เพื่อก่อให้เกิดความรับผิดชอบและความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพศ

“วัยทอง” หมายความว่า วัยที่ระดับฮอร์โมนเริ่มลดลงยังผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ

“สถานบริการสาธารณสุข” หมายความว่า สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ของเอกชน และสภาวิชาชีพ หน่วยบริการการประกอบโรคศิลปะสาขาต่าง ๆ และสถานบริการสาธารณสุขอื่น ที่คณะกรรมการกำหนดเพิ่มเติม

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ หรือสถานที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญระดับปฏิบัติการหรือเทียบเท่า ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความสามารถตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวง ระเบียบหรือประกาศ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕ บุคคลย่อมมีสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ สิทธิทางเพศ มีสิทธิเข้าถึง และได้รับข้อมูลข่าวสาร รับการปรึกษาและบริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์จากสถานบริการสาธารณสุขอย่างเหมาะสมมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๖ ให้สถานบริการสาธารณสุขจัดให้มีการปรึกษาหรือบริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ อย่างเหมาะสม มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๗ ให้สถานศึกษาจัดให้มีการสอนเพศศึกษาอย่างถูกต้องและเหมาะสม กับวุฒิภาวะและวัยของผู้เรียนโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๘ การให้การปรึกษาและบริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ผู้ให้การปรึกษาและบริการต้องพึงปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ข้อมูลข่าวสารด้านอนามัยการเจริญพันธุ์อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและเพียงพอ แก่ผู้รับบริการ เพื่อให้ผู้รับบริการมีทางเลือกและตัดสินใจอย่างอิสระ

(๒) ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือประวัติการบำบัดรักษาด้านสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ของผู้รับบริการ ทั้งนี้ ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

(๓) ให้การปรึกษาและบริการที่เหมาะสมตามเพศภาวะ วิธีชีวิตทางเพศ วัย และความเป็นส่วนตัวของผู้รับบริการ โดยไม่ก่อให้เกิดความอับอายหรือเสื่อมเสียแก่ผู้รับบริการ

มาตรา ๙ ผู้บังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐหรือนายจ้างภาคเอกชนที่มีหญิงมีครรภ์ปฏิบัติงานต้องไม่กระทำการใดอันเป็นการขัดขวางการลาคลอดตามระยะเวลาตามที่

กฎหมายกำหนด รวมทั้งต้องส่งเสริมให้หญิงซึ่งเป็นมารดาได้เลี้ยงดูบุตรด้วยน้ำนมมารดาอย่างต่อเนื่อง ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๐ ผู้บังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐ หรือนายจ้างภาคเอกชนมีหน้าที่ต้องป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำใด ๆ อันเป็นการล่วงเกิน คุกคาม หรือก่อความเดือดร้อนทางเพศต่อผู้ใต้บังคับบัญชา หรือลูกจ้าง

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือสถานประกอบการมีหญิงมีครรภ์ที่อยู่ในภาวะไม่พร้อมจะมีบุตร ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ หรือไม่สามารเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเอง ให้หน่วยงานของรัฐหรือสถานประกอบการดังกล่าว ให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือ และดูแลสุขภาพของมารดาและบุตรอย่างเหมาะสม

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่สถานศึกษามีหญิงมีครรภ์นั้นอยู่ระหว่างศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษานั้นต้องอนุญาตให้หญิงมีครรภ์ศึกษาต่อในระหว่างตั้งครรภ์และกลับไปศึกษาต่อภายหลังคลอดบุตรแล้วได้

มาตรา ๑๓ ให้สถานศึกษาพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถสอนและให้การปรึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์และเพศศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๔ การกำหนดหลักสูตรการสอนและการปรึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อนนำไปใช้สอน

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “กอช.” ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
- (๓) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง

(๔) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๑๒ คน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกรุงเทพมหานคร ประธานราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย ประธานราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ และนายกสภาการพยาบาล

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์สองคน ด้านพัฒนาสตรีและครอบครัวสองคน ด้านกฎหมาย ด้านสังคมศาสตร์ ด้านสังคมสงเคราะห์ และด้านการศึกษาด้านละหนึ่งคน ผู้แทนองค์การภาคเอกชนที่มีประสบการณ์ ซึ่งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในด้านอนามัยการเจริญพันธุ์สองคน ผู้แทนผู้สูงอายุหนึ่งคน ผู้แทนนายจ้างหนึ่งคน ผู้แทนเยาวชนหนึ่งคน และผู้แทนแรงงานสตรีหนึ่งคน

ให้อธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมอนามัยแต่งตั้งข้าราชการในกรมอนามัยไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างลงตามวรรคสอง หากวาระที่เหลืออยู่นั้นไม่ถึงเก้าสิบวัน รัฐมนตรีจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นแทนก็ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) พ้นจากการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบโรคศิลปะ ผู้ประกอบวิชาชีพ

(๖) ถูกให้ออก ปลดออกหรือไล่ออกจากราชการในกรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ

(๗) ขาดการประชุมติดต่อกันสามครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๘) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการส่งเสริม การคุ้มครองสิทธิและการพัฒนาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์

(๒) จัดทำแผนงานหลัก และมาตรการ การส่งเสริม การคุ้มครองสิทธิและการพัฒนาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ตลอดจนให้ความเห็นชอบหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนเพศศึกษาในสถานศึกษา

(๓) ให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม พัฒนา ประสานงาน และติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

(๔) กำหนดแนวทางและกำกับดูแลการดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ตลอดจนการให้ความร่วมมือและประสานงานกับต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศเกี่ยวกับการส่งเสริม การคุ้มครองสิทธิและการพัฒนาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ และการพัฒนาประชากรของประเทศ

(๕) กำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ วิธีการหรือวางระเบียบเกี่ยวกับการให้การปรึกษาและการให้บริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ของสถานบริการสาธารณสุข รวมทั้งการลาคลอดและการส่งเสริมการเลี้ยงดูบุตรด้วยน้ำนมมารดาอย่างต่อเนื่อง ในหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชน

(๖) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิและการพัฒนาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์

(๗) สั่งการและกำกับดูแลให้มีการศึกษาวิจัยและจัดทำข้อมูลแบบบูรณาการเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม การคุ้มครองสิทธิ และการพัฒนาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์

(๘) ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและการพัฒนาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ตามที่พระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๙ การประชุม คณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการคนหนึ่งไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการคนที่สองเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการทั้งสองคนไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

คณะกรรมการต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละสองครั้ง

มาตรา ๒๐ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ ให้กรมอนามัยทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติงานธุรการและการบริหารงานทั่วไปของคณะกรรมการ
- (๒) เป็นศูนย์กลางในการประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ สถานบริการสาธารณสุข สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม การคุ้มครองสิทธิและการพัฒนาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์
- (๓) จัดให้มีการรวบรวม ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ รวมทั้งจัดให้มีการศึกษาวิจัย เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม การคุ้มครองสิทธิและการพัฒนา อนามัยการเจริญพันธุ์ตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศและการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลการให้การปรึกษา และการให้บริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ในหน่วยงานของรัฐ สถานบริการสาธารณสุข และภาคเอกชน
- (๕) ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานหลัก เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการ
- (๖) เก็บรักษาทะเบียนใบอนุญาตของสถานบริการสาธารณสุขที่ให้บริการและการศึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์และเพศศึกษา
- (๗) ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้การส่งเสริมและคำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ สถานบริการสาธารณสุข สถานศึกษา และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิและการพัฒนา ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์
- (๒) เข้าไปในหน่วยงานของรัฐ สถานบริการสาธารณสุข สถานศึกษาหรือสถานประกอบการในระหว่างเวลาทำการเพื่อสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) มีหนังสือขอให้บุคคลที่เกี่ยวข้องให้ถ้อยคำหรือทำคำชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสาร หรือพยานหลักฐาน เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งถ้าพบว่าหน่วยงานของรัฐ สถานบริการ สาธารณสุข สถานศึกษา สถานประกอบการ ผู้ให้การปรึกษา หรือผู้ให้บริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน ระเบียบ หรือประกาศของคณะกรรมการที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำแนะนำเป็นหนังสือ เพื่อให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรฐาน ระเบียบ หรือประกาศแล้วแต่กรณีภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่เกินสามสิบวัน หากไม่ปฏิบัติตามให้รายงานคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๕

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่คณะกรรมการได้รับคำร้องจากผู้ได้รับผลกระทบด้านสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์หรือได้รับรายงานจากพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าหน่วยงานของรัฐ สถานบริการ สาธารณสุข สถานศึกษา สถานประกอบการ ผู้ให้การปรึกษาหรือผู้ให้บริการใดไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน ระเบียบหรือประกาศที่คณะกรรมการกำหนดตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการดังนี้

(๑) แจ้งเป็นหนังสือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่เกินกว่าสามสิบวัน

(๒) กรณีที่หน่วยงานของรัฐ สถานบริการ สาธารณสุข สถานศึกษา สถานประกอบการ ผู้ให้การปรึกษาหรือผู้ให้บริการ ไม่ปฏิบัติตาม (๑) ให้คณะกรรมการแจ้งเป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีผู้กำกับดูแลหรือผู้บังคับบัญชา หน่วยงานของรัฐ สถานบริการ สาธารณสุข สถานศึกษา สถานประกอบการดังกล่าวเพื่อพิจารณาสั่งการตามอำนาจหน้าที่ แล้วแต่กรณีต่อไป

มาตรา ๒๖ ผู้ให้การปรึกษาและบริการด้านอนามัยเจริญพันธุ์ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หรือประวัติการรักษาของผู้รับบริการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘(๒) หรือให้การปรึกษาและบริการที่ไม่เหมาะสม หรือให้การปรึกษาและบริการที่ก่อให้เกิดความอับอายหรือเสื่อมเสียแก่ผู้รับบริการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๘(๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

มาตรา ๒๗ นายจ้างที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๙ หรือ ๑๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

มาตรา ๒๘ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง (๒) โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือไม่ให้อัยคำ หรือคำชี้แจงตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอเป็นหนังสือตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง (๓) โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๙ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการพัฒนาอเนกนัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการคุ้มครองอเนกนัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติไปพรากก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครองอเนกนัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี